

NOVI OVRŠNI ZAKON

– prva radna verzija
srpanj 2018.

OVRŠNI ZAKON

1. OVRHA = sustav radnji (postupak) za prisilno ostvarenje tražbina

provodi se na temelju:

- a) ovršne isprave (presuda ili druga sudska ili upravna odluka, nagodba, ovršna javnobilježnička isprava, druga ovršna isprava)
- b) vjerodostojne isprave (račun, obračun kamata, izvadak iz poslovnih knjiga, javna isprava, po zakonu ovjerovljena privatna isprava, druga vjerodostojna isprava)

OVRŠNI ZAKON

2. OSIGURANJE = sustav radnji (postupak) kojima se sprječava nastupanje štetnih posljedica do kojih može doći zbog zakašnjelog sazrijevanja pretpostavki za provedbu ovrhe

Ograničen broj mjera osiguranja:

(1. osnivanje prisilnog založnog prava na nekretnini, 2. sporazumno založnopravno osiguranje, ~~3. fiducija — osiguranje prijenosom vlasništva~~, 4. prethodna ovrha, 5., prethodne mjere, 6. privremene mjere)

Trendovi u ovršnom postupku

(opis – glavna odlika sadašnjeg ovršnog sustava)

- ▶ sustav se s vremenom sve više odmicao od sudske ovrhe u korist ovrhe koja se provodi izvansudskim putem

(disperzirani sustav tj. više paralelnih sustava: sud, FINA, HZMO, poslodavci)

Godina	Kretanje (ovršnih) predmeta na sudovima			
	Na početku	Primljeno	Riješeno	Neriješeno
2013.	105.713	146.309	151.733	93.082
2014.	93.082	122.107	128.993	81.949
2015.	81.949	108.851	110.566	79.468
2016.	79.468	132.596	136.453	75.715
2017.	75.715	113.798	119.676	69.241

Izvansudska ovrha – FINA

Podaci iz sustava provedbe ovrhe na novčanim sredstvima

	2015.	2016.	2017.	2018. (30. travnja)	2018. (projekcija)
UKUPNO	68.699	94.448	134.374	53.460	160.380
građani	41.813	64.504	111.006	46.898	140.694
poslovni subjekti	26.886	29.944	23.368	6.562	19.686

Nedostatak izvansudskog ovršnog sustava

- ▶ Kontrola zakonitosti počiva isključivo na pravnom lijeku tj. pravnoj „pismenosti“ dužnika

(ovršenici čija obveza je utvrđena rješenjem o ovrsi na temelju vjerodostojne isprave kojeg donosi javni bilježnik koriste svoje pravo na pravni lijek u cca 20%)

Ciljevi novog Ovršnog zakona

- ▶ brza, učinkovita i ekonomična (jeftinija) provedba postupka
- ▶ zaštita dostojanstva dužnika (ovršenika) pojačana načelom proporcionalnosti-razmjernosti između interesa vjerovnika i interesa dužnika

Pokazatelji ostvarenja cilja

- ▶ jednostavniji (efikasniji) postupak
- ▶ manji troškovi postupka

Kako ostvariti cilj?

- ▶ (re)definiranjem nadležnosti tijela/osoba koje sudjeluju u postupku – nova podjela uloga
 - Prijedlog:
 - sud je opće i redovno nadležno tijelo, ali zbog rasterećenja sudova zadržavaju se javni bilježnici kao povjerenici suda (rješavaju i do 700.000 predmeta godišnje)
 - FINA-a je provedbeno tijelo pod nadzorom suda
 - HZMO i poslodavci više ne provode ovrhu već distribuiraju prihode ovršenika po nalogu suda/FINA-e
- ▶ smanjenjem troškova postupka – obrasci i korištenje modernih tehnologija

Sadržaj zakona

- ▶ 1. dio (osnovne odredbe)
- ▶ 2. dio (ovrha)
- ▶ 3. dio (osiguranje)
- ▶ 4. dio (europski ovršni naslov i europski nalog za blokadu računa)
- ▶ 5. dio (Upisnik osiguranja tražbina na pokretnim stvarima i pravima) – **novo!**
- ▶ 6. dio (prekršajne odredbe)
- ▶ 7. dio (prijezadne i završne odredbe)

Sadržaj zakona – 1. dio (osnovne odredbe)

- (re)definiranje gotovo svih odredbi
- posebno bitne promjene:
 - ▶ uvođenje obrazaca & elektronička komunikacija
(između tijela u postupku, ali i ovrhovoditelja pravnih osoba i stranaka koje zastupaju odvjetnici)
 - ▶ poboljšanje pravila o dostavi
(nakon 2 bezuspješna pokušaja – dostava putem oglasne ploče uz obvezno slanje obavijesti dužniku u poštanski sandučić i osobni korisnički pretinac – e-Gradjani)
 - ▶ reduciranje prava na podnošenje revizije
(ograničavanje prava na reviziju samo na ovršni postupaka i samo protiv određenih sudskih odluka)
 - ▶ sudski savjetnici mogu samostalno voditi postupak
 - ▶ napuštanje predvidivih troškova

Sadržaj zakona – 2. dio (ovrha)

- ▶ 1. razdjel (zajedničke odredbe)
- ▶ 2. razdjel
(ovrha radi naplate novčane tražbine)
- ▶ 3. razdjel
(ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine)

Sadržaj zakona – 2. dio (ovrha)

1. razdjel (zajedničke odredbe)

- novo uređenje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave
- automatizam u primjeni izmijenjenih stopa zateznih zakonskih kamata
- bez deložacija od 1.11. do 1.4.
- bez predvidivih troškova u rješenju o ovrsi

Novo uređenje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave

- ▶ prijedlog na obrascu elektroničkim putem
 - automatska dodjela javnom bilježniku (po abecednom redu), osim u mjeničnim i čekovnim sporovima
 - uz prijedlog za ovrhu mora se priložiti vjerodostojna isprava
- ▶ javni bilježnik poduzima pripremne radnje
 - utvrđuje je li prijedlog za ovrhu uredan i osnovan, prema potrebi poziva vjerovnika na ispravak/dopunu prijedloga
 - zaključkom obavještava dužnika o njegovoј obvezi te ga poziva da je ispuni u zakonskom roku od 15 dana, odnosno da u tom roku ospori vjerovnikovu tražbinu, u kojem slučaju se postupak nastavlja u parnici

Novo uređenje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave

- ▶ Radnje nakon dostave prijedloga za ovrhu ovršeniku
 - ako ovršenik ne ospori prijedlog za ovrhu, javni bilježnik će izraditi nacrt odluke za suca i dostaviti ga elektroničkim putem sudu u strojno čitljivom obliku
 - rješenje o ovrsi na novčanoj tražbini ovršenika mora sadržavati obavijest/uputu ovršeniku u vezi s primanjima i naknadama koja su izuzeta od ovrhe ili na kojima je ovrha ograničena
 - ovršenik ima **pravo izjaviti žalbu** protiv rješenja o ovrsi!
 - pravomoćno i ovršno rješenje sud po službenoj dužnosti dostavlja na provedbu - **bez troškova za potvrdu o ovršnosti!**

Novo uređenje ovrhe na temelju vjerodostojne isprave

- ▶ Zašto u donošenju rješenja o ovrsi sudjeluje javni bilježnik?
 - javni bilježnik postaje povjerenik (pomoćnik) suda sa zadaćom da informira dužnika o obvezi za koju ga vjerovnik tereti (vrlo često dužnici tvrde da su ovršeni bez znanja o postojanju duga) te da ga uputi u njegova prava
 - javni bilježnik izrađuje nacrt odluke za suca kako bi se sudovima olakšalo voditi i do cca 700.000 novih predmeta godišnje
 - javni bilježnik pomaže osigurati kontradiktornost u ovršnom postupku na temelju vjerodostojne isprave, što je u skladu sa odlukama ECJ iz Luxembourga (Pula parking & Zulfikarpašić)

Sadržaj zakona – 2. dio (ovrha)

2. razdjel (ovrha radi naplate novčane tražbine)

- ▶ uređuje se posebna glava u kojoj se uređuju sva ograničenja i izuzimanja od ovrhe
zadržavaju se sva dosadašnja izuzimanja/ograničenja
NOVO – od ovrhe se izuzimaju sljedeća primanja:
 - božićnica, uskrsnica, regres – do porezno priznatog odbitka
 - terenski dodatak, pomorski dodatak, sindikalne socijalne pomoći i pozajmice, dnevnice i naknade za službeni put u inozemstvo, naknade za korištenje privatnog auta u službene svrhe, naknade za odvojeni život – u cijelosti
- ▶ bez potrebe dokazivanja upisanog vlasništva nekretnine
(sada: obaveza dostave zk izvatka)

Sadržaj zakona – 2. dio (ovrha)

2. razdjel (ovrha radi naplate novčane tražbine)

- ▶ pravila o zaštiti nekretnine iz novele 2017. ostaju, s time da se pravilo:
 - prema kojem ovrha nije dopuštena na nekretnini u kojoj ovršenik stanuje dopunjene iznimkom za slučaj kada bi se prodajom nekretnine mogao namiriti ovrhovoditelj, a iz ostatka novca ovršenik bi mogao kupiti novi stan za stanovanje
 - prema kojem je zabranjena ovrha na nekretnini radi namirenja glavnice do 20.000,00 kuna mijenja u pogledu limita na način da se zabranjuje ovrha na nekretnini radi namirenja glavnice do iznosa 40.000,00 kuna
- ▶ bez ovrhe na plaći (rasterećenje gospodarstva i to u prvom redu poslodavaca)
predlaže se centralizirana provedba ovrhe na novčanim sredstvima putem FINA – jedinstveni prednosni red – tako da poslodavcima ostaje obveza distribucije (uplata na račun) prema nalogu suda/FINA-e
- ▶ ništetno raspolaganje plaćom iznad zakonom propisanog iznosa

Sadržaj zakona – 2. dio (ovrha)

2. razdjel (ovrha radi naplate novčane tražbine)

- ▶ založno pravo na pokretnini do 2 godine nakon bezuspješnog pokušaja prodaje
- ▶ ovrha na vozilu – mogućnost ukidanja registracije (stanica za tehn. pregled vozila)
- ▶ *ex offo* upis svih zaplijenjenih pokretnina u jedinstveni register založnih prava i osiguranja (kod FINA-e)

Sadržaj zakona – 2. dio (ovrha)

3. razdjel (ovrha radi ostvarenja nenovčane tražbine)

- ▶ nomotehničke dorade
- ▶ novost kod ovrhe diobom stvari

(ako na temelju ovršne isprave zajedničku stvar treba, radi njezine diobe, prodati, prodaja će se obaviti na način propisan ovim Zakonom za ovrhu na pokretnoj ili nepokretnoj stvari, s tim da je u slučaju prodaje bilo koji od suvlasnika ovlašten kupiti zajedničku stvar)

Sadržaj zakona

- 3. dio (osiguranje)

- ▶ ukida se fiducija (ugovor kojim se prijenosi pravo vlasništva radi osiguranja postaje ništetan)
- ▶ uvodi se prisilno založno pravo na pokretninama u trajanju do dvije godine (za sada se ovaj institut uređuje kod ovrhe radi naplate novčane tražbine na pokretninama, a ne kao posebna glava u osiguranju)
- ▶ pojednostavljaju se odredbe o sudskom i javnobilježničkom založnopravnom osiguranju na temelju sporazuma stranaka

Sadržaj zakona – 5. dio

(Upisnik osiguranja tražbina na pokretnim stvarima i pravima)

- ▶ Zakon o Upisniku sudskeih i javnobilježničkih osiguranja tražbina vjerovnika na pokretnim stvarima i pravima (NN 121/05) stavlja se izvan snage
- ▶ jedinstveni registar založnih prava i osiguranja (sada ga vodi FINA, ali nisu dovoljno iskorišteni svi potencijali tog registra)

Troškovi postupka

Vjerodostojna isprava – prijedlog visine sudske pristojbe:

Rbr.	Osnova	%	VPS < 5.000,00 kn	VPS >5.000,00 kn
1.	javni bilježnik – nagrada	25% / 33,33%	50,00 kn	100,00 kn
2.	javni bilježnik – naknada		30,00 kn	30,00 kn
3.	provedba (3.1 + 3.2)	25% / 33,33%	50,00 kn	100,00 kn
3.1	Agencija	80,00% od Rbr.3.	40,00 kn	80,00 kn
3.2	banka	20,00% od Rbr.3.	10,00 kn	20,00 kn
4.	državni proračun		30,00 kn	30,00 kn
5.	Troškovi koji prethode izdavanju rješenja o ovrsi (ovrhovoditelj ih predujmljuje u korist javnog bilježnika)		40,00 kn	40,00 kn
UKUPNO :			200,00 kn	300,00 kn
Ovhovoditelj plaća jedinstvenu sudsку pristojbu koja bi se dijelila po ključu koji je propisan Ovršnim zakonom				

Troškovi postupka

Vjerodostojna isprava – troškovi sada:

VPS	200,00 kn	1.000,01 kn	3.000,01 kn	6.000,01 kn	10.000,00 kn	15.000,00 kn	100.000,00 kn
javni bilježnik – nagrada	60,00 kn	80,00 kn	160,00 kn	250,00 kn	330,00 kn	400,00 kn	1.350,00 kn
javni bilježnik – naknada	30,00 kn						
pravomoćnost i ovršnost	30,00 kn						
PDV	30,00 kn	35,00 kn	55,00 kn	77,50 kn	97,50 kn	115,00 kn	352,50 kn
provedba – FINA + banka (max. – 175,00 kn)	80,00 kn						
UKUPNO*	230,00 kn	255,00 kn	355,00 kn	467,50 kn	567,50 kn	655,00 kn	1.842,50 kn

Ključne promjene

- ▶ 1. sudska nadležnost (pravilo)
- ▶ 2. elektronička komunikacija & obrasci
- ▶ 3. zaštita dužnika (prethodno opominjanje i veća sigurnost dostave)
- ▶ 4. ništetnost ugovora o osiguranju prijenosom vlasništva (fiducija)
- ▶ 5. manji troškovi postupka
- ▶ 6. bez deložacija u zimskom razdoblju
- ▶ 7. proširen krug primanja izuzetih od ovrhe